

BP-06

Posudek bakalářské práce

Milan Pohl

Časopis Ikarie v letech 1990-1994 se zřetelem na literární kritiku

letní semestr 2006

katedra žurnalistiky

Milan Pohl zpracoval prvních pět let činnosti měsíčníku Ikarie, časopisu systematicky zaměřeného na oblast science fiction. První část bakalářské práce se zabývá zaměřením, programovými cíly a vůbec specifiky časopisu na mediálním trhu, a to včetně typického čtenáře Ikarie, druhá část je věnována struktuře časopisu a jeho proměnám v uvedeném období, tj. od formálních znaků, jako např. obálka či grafika, až po všechny rubriky časopisu. Třetí část práce sleduje rozbor literárněkritické rubriky, čtvrtá potom konfrontuje Ikarii s obdobnými periodiky u nás, ze zahraničních s polským časopisem Fantastyka. Práce rovněž obsahuje obligatorní náležitosti, a to včetně přílohy či Slovníčku sci-fi terminologie.

Autor bakalářské práce je s tématem velice dobře obeznámen, dá se říci, že je jeho doménou, a proto je práce z obsahového hlediska skutečně fundovaným přehledem činnosti časopisu v uvedeném období. Milan Pohl velmi pečlivě, krok za krokem, sleduje obsah i formu časopisu, představuje jeho redakci i autory, takže vytváří kvalitní a vyčerpávající obraz jeho působení v letech 1990 až 1994. A přitom zároveň neopomíjí informovat o dalším osudu jak časopisu, tak jeho autorů a redaktorů. Oceňuji také, že tu jsou objasněny různé vztahové záležitosti, které přirozeně k analýze patří (někde ovšem je co dodat, ale to již nesouvisí se samotným vymezením tématu). Snad jen na některých místech postrádám ještě více vlastního vyjádření se právě k té literární stránce příspěvků.

Po stránce formální je práce psaná čtivě, bez zjevných chyb a opomenutí (tečky za číslicemi se ovšem již nepiší drahně let, mezitím psaní číslic prodělalo již dvě změny), nemám žádné zásadní připomínky. Jen bych doporučoval vždy uvést u neznámého, či jen zasvěcencům známého, pojmu, termínu apod., vysvětlení (i když toto vysvětlení najdeme v Slovníčku sci-fi terminologie, za což patří autorovi pochvala!), a to hned na začátku, viz např. termín con apod. A ani ke stylistické stránce práce nemám žádné zásadní připomínky, stejně jako k použitému jazyku.

Má poznámka se týká pouze jedné věci, a to tvrzení hned z úvodu práce, kde se píše, že minulý režim „science fiction zpravidla vnímal jako něco nežádoucího, závadného, pokleslého, jako něco, o čem se prostě nepíše“. Je to příliš zjednodušené tvrzení, které neodpovídá skutečnému stavu, respektive je zapotřebí k tomu něco dodat. Je evidentní, že vztah oficiálních míst k science fiction byl nejen odmítavý, ale i přezíravý, ergo, že tento žánr byl z ideologického hlediska potlačován a odsouván do pozadí, a to v případě, že se na knižním trhu objevila domácí a zahraniční produkce. Nicméně jak v šedesátých letech, tak za normalizace, zejména v osmdesátých letech, tato literatura vycházela, byť v omezené míře, nevycházely časopisy, ale knihy a recenze na ně také vycházely. A jen in margine: například Jaroslav Veis, Ondřej Neff, ale i někteří jiní mladší autoři byli členy Svazu českých spisovatelů, v polovině 80. let v této organizaci vznikla i sekce sci-fi literatury, a to jako důsledek obliby žánru i autorů. To je však jen poznámka, která se pochopitelně netýká ani merita práce, ani jejího zpracování či vymezení.

Práci Milana Pohla považuji za skutečně kvalitní, fundovaný přehled o Ikarii, oceňuji pečlivý a metodický přístup autora k problému, jenž si vybral. Myslím si, že znamená pro tuto problematiku přínos, a proto ji plně doporučuji k obhajobě. Navrhuji známku výborně.

7.6.2006

doc. PhDr. Jan Halada, CSc.